

Årsrapport for NORTØMMER FSC®– gruppe.

(FSC – C103857)

2020

Introduksjon.

NORTØMMER har i 2010 - 2011 etablert en gruppe av eiendommer for felles FSC®-sertifisering. Gruppen fikk sertifikat første gang 28. mars 2011. Gruppen er senere endret, ved at noen har kommet til og to gått ut.

FSC-gruppen som organiseres av NORTØMMER består pr. 1. januar 2021 av følgende eiendommer:

Eiendom	Kontaktperson	Adresse	Kommune for hovedkontor	Nett-adresse	Areal totalt	Areal produktivt.
Løvenskiold Fossum	Sten Roger Thorstensen; roger@l-fossum.no	Boks 206 Sentrum, 3701 Skien	Skien	<a href="http://www.lfossu
m.no">www.lfossu m.no	330.000 da	190.000 da
Losby Bruk AS	Erling Bergsaker erling.bergsaker@norskog.no	Losbyveien 241, 1475 Finstadjordet	Lørenskog	<a href="http://www.losbybr
uk.no">www.losbybr uk.no	44.000 da	39.000 da
Fritzøe Skoger	Eivind Skurdal es@fritzoeskoger.no	Industrivegen 24, 3748 Siljan	Siljan	<a href="http://www.fritzoe-
skoger.no">www.fritzoe- skoger.no	562.000 da	428.000 da
Mathiesen Eidsvold Værk ANS	Øystein Løvli Oystein.lovli@mev.no	Brustadvegen 15, 2090 Hurdal	Hurdal	www.mev.no	358.000 da	297.000 da
Maarud Gaard, Skogene	Håkon Røer hroer@maarudgaard.no	Maarudvegen 108 2114 Disenå	Sør Odal	<a href="http://www.maarud
gaard.no">www.maarud gaard.no	70.000 da	60.000 da
Løvenskiold - Vækerø	Carl Gustaf Rye-Florentz	Fossumveien 70 1359 Eiksmarka	Bærum	<a href="http://www.lovenski
old.no/skogbr
uk">www.lovenski old.no/skogbr uk	432.000 da	320.000 da
Sum					1.796.000 da	1334.000 da

Ettersom vi fortsatt ikke har noen godkjent nasjonal FSC-standard i Norge, er gruppen sertifisert i henhold til en generisk FSC standard, definert av Soil Association Woodmark. Gruppen har etter 2011 hatt årlige eksterne revisjoner, gjennomført av Orbicon og senere WSP ved Karina Kitnæs. I 2020 ble 4 involverte eiendommer revidert, samt NORTØMMER sitt arbeid med organisering og oppfølging av gruppen, inklusive interne revisjoner. Alle eiendommer har i tillegg hatt internrevisjon minst en gang i 2020. Ny norsk FSC skogstandard foreligger nå som utkast. Denne er foreløpig ikke tatt i bruk. Om denne blir godkjent i løpet av 2021, vil den bli tatt i bruk i løpet av 2022.

Aktivitet 2020

Avvirkning fordelt på hovedsortiment

Eiendom	Samlet avvirkning	Gjennomsn. Avv. siste 5 år.	Tilvekst	Sagtømmer	Massevirke	Løvtrevirke	Energivirke
Løvenskiold Fossum	40002 m3	39800 m3	90000 m3	23148 m3	11339 m3	1239 m3	4074 m3
Fritzøe Skoger	80850 m3	74500 m3	180000 m3	47500 m3	19220 m3	580 m3	13550 m3
MEV skoger	72200 m3	69425 m3	151000 m3	42891 m3	24304 m3	296 m3	4709 m3
Maarud Gaard Skoger	10915 m3	12288 m3	33510 m3	4996 m3	5267 m3	0 m3	652 m3
Losby Bruk	3027 m3	3280 m3	15100 m3	1697 m3	1170 m3	58 m3	102 m3
Sum	206994 m3	199293 m3	469610 m3	120232 m3	61300 m3	2173 m3	23087 m3
Andel	-		44 %	58 %	30 %	1 %	11 %

Løvenskiold Vækerø kom med i gruppen fra årsskiftet 2020/21 og inngår ikke statistikken for aktivitet i 2020.

Avvirkning fordelt på treslag

Eiendom	Samlet avvirkning	Gran	Furu	Løv	Uspesifisert
Løvenskiold Fossum	40002 m3	30291 m3	4196 m3	1239 m3	4276 m3
Fritzøe Skoger	80850 m3	64155 m3	2565 m3	580 m3	13550 m3
MEV skoger	72200 m3	64838 m3	2357 m3	296 m3	4709 m3
Maarud Gaard Skoger	10915 m3	9227 m3	1036 m3	0 m3	652 m3
Losby Bruk	3027 m3	2739 m3	128 m3	58 m3	102 m3
Sum	206994 m3	171250 m3	10282 m3	2173 m3	23289 m3
Andel	-	83 %	5 %	1 %	11 %

Det er i 2020 i ungskogpleien ikke brukt kjemiske sprøytemidler for ordinær bekjempelse av uønsket vegetasjon i skogbestand. For bekjempelse av uønsket vegetasjon i veikanter er det gjort noe bakkebasert sprøyting med Glyfosat, totalt 120 liter utblandet væske. Rotstop (biologisk middel mot råte) er i noen grad benyttet ved avvirkning og tykking, med totalt ca. 5,5 kg.

I tillegg er det i noen grad benyttet planter kjemisk behandlete med for å styrke overlevelsen i forhold til snutebilleangrep. Omfanget av srøyting med plantevernmidler har gått ned fom følge av gradvis overgang til bruk av voksbehandlede planter. Fra 2020 er Merit Forest ikke lenger tillatt brkt pga risiko for skade på pollinerende inskter. Det er i 2020 hovedsakeig Imprid som benyttes ved kjemisk beskyttelse av plantene. Tilbudet av voksbehandlede planter er økende. Erfaringene med voksbehandlede planter er imidlertid blandet, og det er fortsatt behov for metodeutvikling for å øke beskyttelsesgraden.

Skogens tilvekst, foryngelse og generelle tilstand.

Tilveksten på eiendommene er totalt sett økende. Som det fremgår av matrisen ovenfor er samlet tilvekst nå registrert til totalt 469.000 m3. Samlet avvirkning av nyttbart har gått marginalt ned fra fra 2019, da avvirkningen var 214.000 m3 til 207.000 m3 i 2020. Avvikrnignen i 2020 utgjorde 44 % av tilveksten. Selv etter korrigering for miljøhensyn og topp, svin og avfall, blir årlig uttak likvevel vesentlig lavere enn tilveksten. Nivået på tilveksten er preget av at det på eiendommene er stor andel velskjøttet

kulturskog i de alderklassene som gir høyest tilvekst. Tilveksten vil da for en periode bli høyere enn avvirkningspotensialet. Hogskvantumet oppfattes å være innenfor det som kan oppfattes som bærekraftig i økonomisk og biologisk forstand, med trygg margin. Avvirkningspotensialet må forventes gradvis å stige de nærmeste år, tilpasset utvikling i skog og marked.

Alle eiendommene har skogbruksplan. Alle eiendommer, har også en databaseløsning for skogbruksplanen knyttet til digitalt kart. Plan og kart oppdateres rutinemessig for å ha oversikt over ressursituasjonen, nødvendige skogkulturtiltak og å unngå avvirkning ut over produksjonsgrunnlag.

Uplantede arealer eller arealer hvor naturlig foryngelse ennå ikke er etablert (h.kl. 1) på eiendommene følges opp fortløpende. På eiendommene totalt er andelen h.kl. I i interвалlet 0,1 til 3 %, som er klart innenfor normalt omfang, sett i forhold til normal ventetid fra hogst til etablering av ny skog. Problemet med snutebilleskader på nyplantinger er stedvis stort og utgjør et vesentlig problem for enkelte av eiendommene, blant annet på Løvenskiold Fossum og Losby Bruk. Omfang av skogkultur blir fulgt opp ved intern- og eksternevisjoner på eiendommene. Samlet omang av utført planting på den enkelte eiendom, samt gjennomførte foryngelseskontroller, indikerer en tilstrekkelig planteaktivitet for å opprettholde skogproduksjonen, samt etterleve sertifiserings- og lovpålagte krav til skogkultur.

Råtesituasjonen på eiendommene er en økende bekymring. Vi har ikke statistikk for råtesituasjonen konkret fra eiendommene, men inntrykket er at dette er et økende problem spesielt på høyproduktiv greiskog. Dette har ført til redusert tynningsaktivitet på denne type arealer.

Generelt om overvåking av skogsituasjonen, inklusive flora og fauna.

Overvåking av skog og natursituasjonen på eiendommene skjer primært av eiendommene selv, både gjennom den daglige forvaltning og gjennom registreringer for utarbeidelse og oppdatering av skogbruksplaner med tilhørende kart og ressursoversikter. I tillegg er det ulike samarbeidsordninger og registreringer som organiseres av offentlige etater.

Type kontroll/overvåking	
Kontroll av verneområder, som nasjonalparker, reservater og landskapsvernområder.	Gjennomføres i hovedsak av statens naturoppsyn. Eiendommene varles om det er noe spesielt som de må følge opp. Eiendommene varsler til Fylkesmannen/SNO i tilfeller de identifiserer forhold som krever avklaring eller oppfølging.
Foryngelse	Følges opp av skogbruksetaten i form av foryngelseskontroll, som gjennomføres på et utvalg av alle hogstfelt. Eiendommene varles når det er identifisert forhold som krever spesiell oppfølging. Foryngelsen sjekkes både i forhold utført arbeid, tilslag og eventuelle skader på foryngelsen.
Foryngelse	Foryngelsen følges i tillegg opp av den enkelte eiendom, som normalt sjekker alle foryngelsesfelt i løpet av 2 – 4 år etter planting. Kontrollen går spesielt på tilslag på gjennomført planting, etablering av naturlig foryngelse og eventuelle skader eller avgang på planter.
Beiteanalyser	Gjennomføres særlig med tanke på hjortevilt og fortilgang. Gjennomføres ofte for større områder enn enkelte eiendom, og ofte i

	samarbeid med hele storvall eller elgregioner. Dette utføres hvert 2. til hvert 4 år. Beiteanalysene gir vesentlig del av kunnskapsgrunnlaget for hjorteviltforvaltningen.
Vektutvikling vilt	Følges opp gjennom veiing av alt felt vilt, som organiseres av grunneier/jaktansvarlig, og rapporteres til hjorteviltregisteret. Vektutviklingen danner sammen med beiterregistreringen basis for en bærekraftig hjorteviltforvaltning. Resultater finnes på hjorteviltportalen. (http://www.hjortevilt.no/)
Kontroll av nøkkelbiotoper	Gjennomføres løpende etter hver hogst, når det er hogget inn mot nøkkelbiotop, for å sjekke at biotopen ikke er hogget. Overvåking av nøkkelbiotoper gjøres i tillegg fortløpende årlig av skognæringen ved satellittanalyser av alle hogster, sammenliknet mot kartdata for nøkkelbiotoper. I tillegg gjennomfører skogeier utvalgsbefaringer gjerne koblet til befaringer som også dekker andre formål, samt flyfotokontroller, når nye ortofoto foreligger.
Oppfølging av rovvilt	Følges opp av SNO og diverse FoU-prosjekter, som Gaupeprosjektet (NINA). Resultater rapporteres på rovviltportal http://www.rovviltportalen.no/ , www.rovbase.no og prosjektenes hjemmesider, som http://scandlynx.nina.no
Viltbiotopkontroller	Gjøres delvis i egen regi med bruk av viltkamera og i samarbeid med lokale interessenter som jakt og fiskeforenger og lokale ornitologer
Fiske og vannkvalitet.	Overvåkes gjerne i samarbeid med lokale interessenter som Jakt og fiskeforeninger.

HCV arealer.

Eiendommene har følgende omfang av HCVF-arealer:

Eiendom	Totalt areal HCVF	Areal hvor ingen hogst tillates	Areal hvcor det kan tillates noe hogst	HCV arealets andel av samlet areal
Løvenskiold Fossum	45 595 da	45 595 da	-	14 %
Losby Bruk ANS	4 863 da	4 078 da	785 da	11,3 %
Fritzøe Skoger	69 274 da	67 574 da	1 700 da	12,2 %
MEV skoger	38 339 da	19 542 da	18 797 da	10,8 %
Maarud Gaard skoger	9 026 da	4 497 da	4 529 da	12,5 %
Sum	167 097 da	141 286 da	25 811 da	12,2 %

Nøkkelbiotoparealene følges opp fortløpende. Det er sterk fokus på å unngå å ødelegge disse når det planlegges hogst i tilgrensende arealer. Alle HCV arealene er videre suksessivt fulgt opp i forhold til risiko for ektern påvirkning, med kontroll på flybilder, avvirkningslogger og etter behov feltkontroller i samsvar med de overvåkingsplaner som er laget for eiendommene. Resultatene viser at områdene er intakt. Det er ikke i 2019 registrert vesentlige feilhogster, og heller ikke andre uforutsette hendelser som påvirker artsmangfoldet. Det som er registrert av menneskelig påvirkning er noe hogst av enkelttrær for tilrettelegging for friluftsliv. For øvrig er det registrert stedvis økning i omfang av snøbrekkskader også innenfor HCV områder, samt økt omfang av død ved.

Eiendommene og sammensetningen av HCV arealene er nærmere beskrevet i eiendommenes landskapsplaner som i sin helhet er lagt ut på eiendommenes hjemmesider.

Sammensetning og observerte endringer i flora og fauna.

For å følge opp utviklingen i skogsituasjon, flora og fauna, gjennomføres en systematisk overvåking, jfr beskrivelsen ovenfor.

Beiteundersøkelsene indikerer for flertallet av eiendommene et noe redusert beitepress og økning i forekomstene ROS-arter, men erfaringene er variert. Stedvis er det også press på ROS-artene.

Økt beiting på furu er registrert på enkelte eiendommer, pga redusert avskyting av elg. Tilsvarende er det også registrert mer skader på gran som følge av økning i elg/hjortestamme.

Noe nedgang i orrfugl og småfuglbestander. Storfuglbestanden ser ut til å ha tatt seg noe opp de siste år.

Relativt mye rovfugl.

Økende problemer med hyll. Mye smånagere høst 2020.

Ingen skader er registrert på nøkkelbiotoper

Vi hadde særlig på eiendommene i Vestfold-Telemark en del toppbrekk fra vinteren 2017/18. Vinteren 2020/21 ble en ny snøbrekk-vinter. Dette sett i sammenheng med langtidseffekter av tørkesommeren 2018 har bidratt til å gi vesentlige arealer med svekket sunnhet, avdøding av skg og billeskader.

Stort sett er det registrert tilfredsstillende foryngelser, men regionale problemer med snutebiller, samt at vi fortsatt registrere avgang av planter med suppleringsbehov, etter tørken i 2018.

Kommunikasjons med omverden.

Alle eiendommene hvor det har vært skogbruksaktivitet har i løpet av 2020 vært gjennomført relevante kommunikasjonstiltak med andre brukergrupper.

Eksterne henvendelser relatert til skogforvaltningen loggføres på eiendommene og rapporteres. Det er samlet loggført 55 henvendelser for 2020, men det er noe ulik praksis på hvor enkle henvendelser som blir loggført. 18 av henvendelsene kan klassifiseres som klager, men ingen kan sies å være alvorlige

forhold. Løvenskiold Vækerø som ble en del av FSC gruppen av årsskiftet inngår i tallgrunnlaget med hele 2020. Det er stor spredning på tema for klagene. Temaene er:

- Sjøppel i naturen, primært etter annen aktivitet enn skogbruk
- Adkomst – tilgang til veier og strandsone
- Kantone etter hogst
- Kvist i sti eller strandsone

Den sosiale påvirkning av virksomheten i 2020 oppfattes ikke å skille seg fra det generelle bildet som er belyst i gruppens analyse av sosial påvirkning, hvor hovedpunktene gjengis nedenfor:

Skogbruksaktivitet på eiendommene	Det hogges totalt sett vesentlig lavere volum enn tilvekst, og volum og CO2 binding økes på alle eiendommer. Alle eiendommer bidrar til lokal forsyning av "kortreist" ved.
Årlig kommunikasjon på eiendomsnivå med aktuelle eksterne brukergrupper.	Gjennomgående god kommunikasjon. 4 av eiendommer driver areal i mye brukte turområder, hvor det tas en del hensyn og liten konflikter registreres.
Årlig jakt- og fiske-aktivitet på eiendommene.	Jakt og fiskeforvaltningen totalt sett oppfattes å være bærekraftig. Bortsett fra storviltjakt, som av naturlige grunner ikke kan være åpent for alle, er det god tilgjengelighet for jakt og fiske for allmenheten på eiendommene.
Utmarkstilbud for øvrig på eiendommene i gruppen.	Det er god tilgang for allmenheten på eiendommene.

Oslo juli 2021.

NORTØMMER

Erling Bergsaker